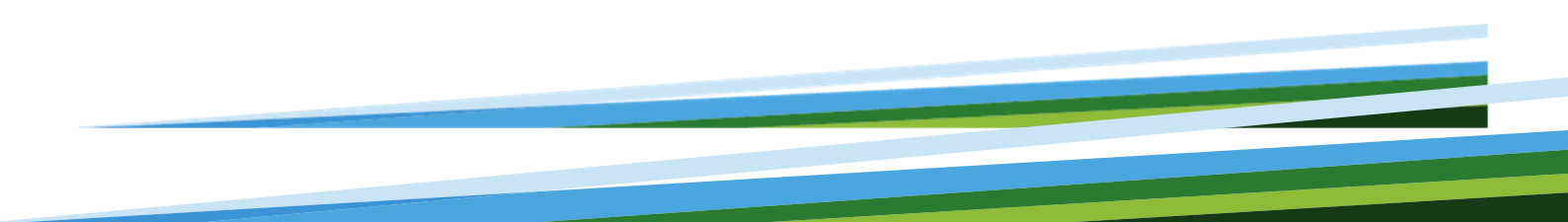

4G Monitor Sociaal Domein 2025

GEMEENTE MEIERIJSTAD

Inhoudsopgave (volgt)

1. INLEIDING.....	3
2.GELUK.....	7
2.1 Volwassenen met hulp.....	4
2.3 Eenzaamheid	7
2.4 Zingeving	8
2.5 Sociale Cohesie	8
2.6 Leefomgeving	10
2.7 Doet vrijwilligerswerk	11
2.8 Mantelzorg	12
2.GEZONDHEID.....	16
3.1 Beweegt voldoende	14
3.2 Ervaren eigen gezondheid.....	14
3.3 Gewicht.....	15
3.4 Zelfredzaamheid	15
3.5 Heeft regie over eigen leven.....	15
3.6 Ervaren Stress	16
3.7 Middelengebruik	17
4.GEZIN	20
4.1 Voortijdig schoolverlaters.....	20
4.2 Leerplicht/verzuim.....	22
4.3 Opvoedondersteuning	23
4.4 Jongeren met Jeugdhulp	24
4.5 Echtscheidingen	26
5. GELD	28
5.1 Huishoudens met een Bijstandsuitkering	28
5.2 Arbeidsparticipatie	29
5.3 Heeft moeite met rondkomen	30
5.4 Kinderen in een uitkeringsgezin	33

1. Inleiding

De 4 G's

De 4 G's staan voor Geluk, Gezondheid, Gezin en Geld. Samen geven die een overzichtelijk beeld van ontwikkelingen binnen het sociaal domein. De 4 onderwerpen worden weergegeven aan de hand van tabellen. Per onderwerp worden conclusies en aanbevelingen gegeven.

De meeste tabellen afkomstig van *Waarstaatjegemeente.nl* worden 1 maal per jaar geüpdate terwijl de tabellen uit *Brabantscan.nl* slechts 1 maal per 4 jaar geüpdate worden. Het verschil tussen de mate van bijwerken is te verklaren doordat het CBS en *waarstaatjegemeente.nl* gebruik maken van gegevens die meerdere malen per jaar door de gemeente en andere instanties worden aangeleverd. *Brabantscan.nl* is opgezet door de GGD welke zelf onderzoeken uitvoert en de uitkomsten daarvan verwerkt. Deze onderzoeken vinden echter niet jaarlijks plaats.

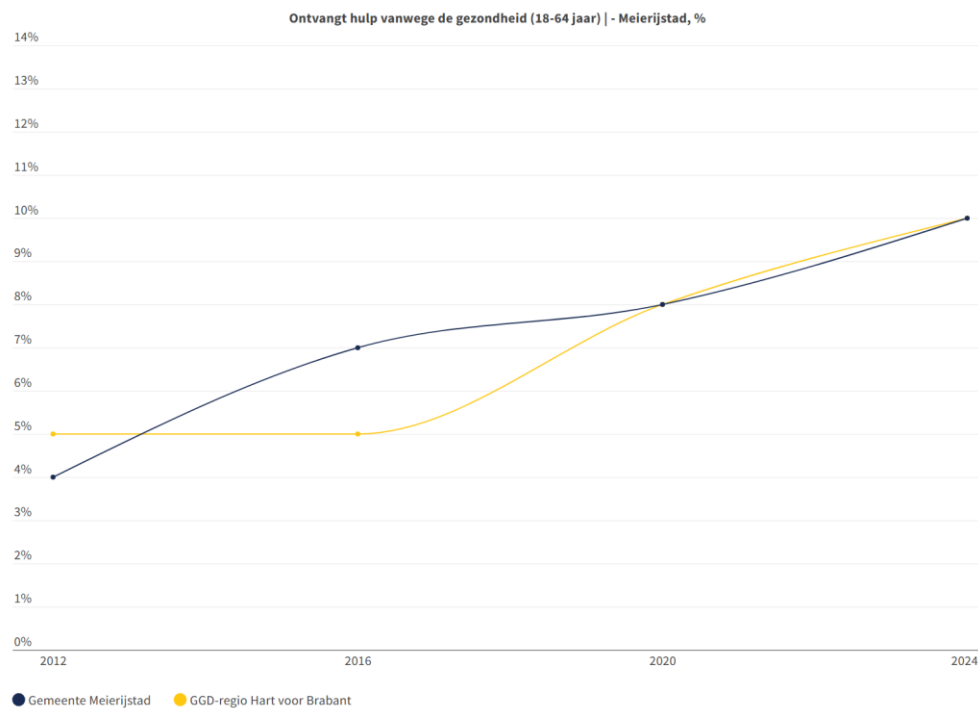
Dit is de laatste keer dat de 4G-monitor op deze wijze wordt gepresenteerd. In het nieuwe Beleids- en Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein, dat dit jaar aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, wordt de monitor verder doorontwikkeld en afgestemd op de inhoud en werkwijze van het programma. Vanaf dat moment zal de 4G-monitor jaarlijks worden aangeboden

2. Geluk

In dit hoofdstuk gaan we in op de G van Geluk. Hierin komen thema's als volwassenen met hulp, eenzaamheid, zingeving en sociale cohesie aan de orde. Deze cijfers samen geven een weergave/indicatie van de staat van het thema Geluk van onze inwoners. De cijfers zijn voornamelijk afkomstig vanuit GGD-onderzoek die zijn vastgelegd op www.brabantscan.nl. Waar mogelijk wordt vergeleken met andere relevante cijfers of onderzoeken voor Meierijstad.

2.1 Volwassenen met hulp

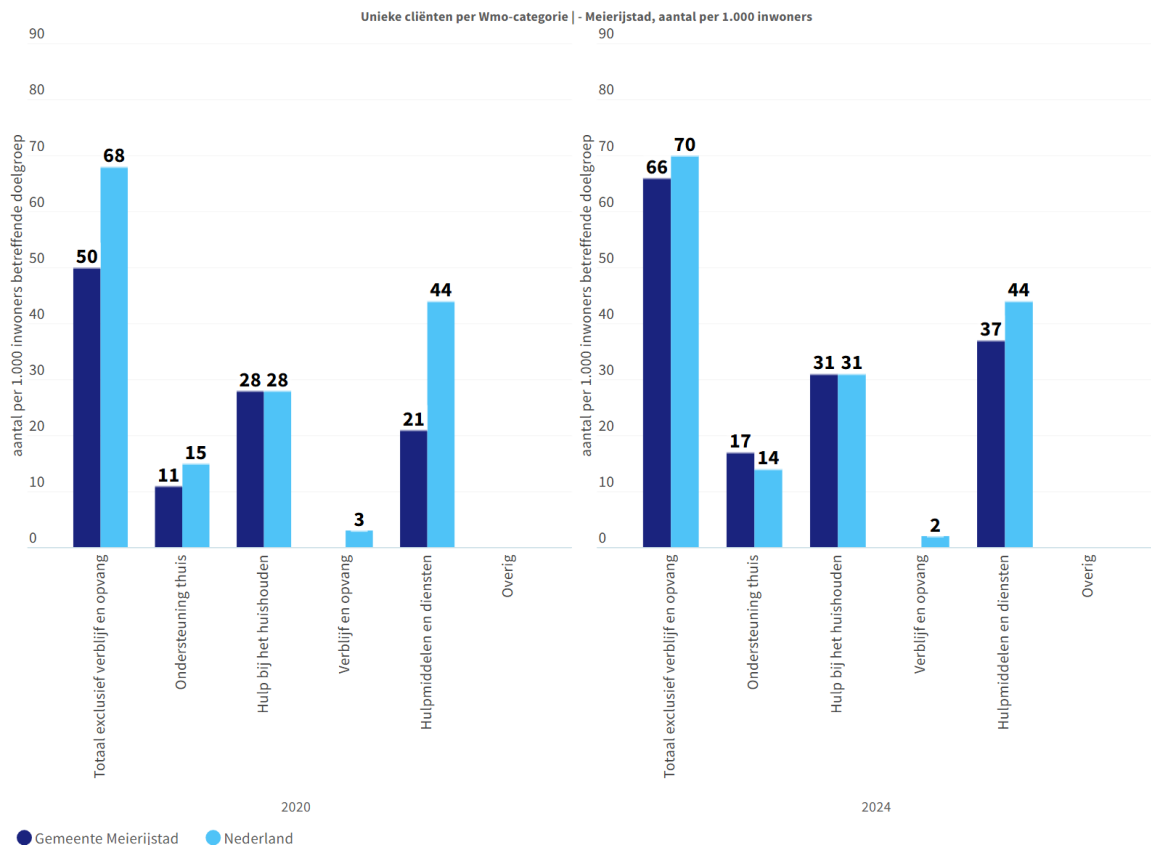
Een deel van onze volwassen inwoners ontvangt hulp vanwege hun gezondheid. Dat kan een mantelzorger zijn, een vrijwilliger die hulp biedt of betaalde hulp (niet zijnde vanuit de Wmo), zoals thuiszorg. In onderstaande tabel is te zien hoeveel inwoners gebruik maken van een vorm van ondersteuning. Terwijl de vraag om hulp bij onze oudere inwoners de laatste jaren gelijk blijft en onder het gemiddelde van de regio, is te zien dat de inwoners tussen 18-64 jaar een groeiende ondersteuningsbehoefte hebben. Dit beeld is vergelijkbaar met de omliggende gemeenten in de regio.

Figuur 1 GGD volwassen met hulp

Uit de GGD-monitor blijkt ook, dat voor inwoners in beide leeftijdscategorieën sociale steun in hun omgeving redelijk tot goed beschikbaar is. Op dit punt scoren we net iets beter dan de regio met respectievelijk 96% en 95%. En onze inwoners lijken het ook makkelijker te vinden om hulp te vragen, als dat nodig is. Het percentage inwoners tussen 18-64 jaar dat aangeeft het moeilijk te vinden om hulp te vragen bij problemen met hun gezondheid was in 2020 nog 14% en is nu gedaald tot 10%. En voor 65+ -ers is dit gedaald van 17% in 2020 naar 13%.

Onze inwoners hebben soms ook hulp nodig vanuit de Wet Maatschappelijke ondersteuning. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om een vorm van begeleiding, een hulpmiddel zoals een traplift of hulp bij het huishouden. In onderstaande grafiek uit de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein is per type voorziening uitgesplitst het aantal inwoners op 1000 inwoners van Meierijstad ten opzichte van Nederland, dat gebruik maakt van tenminste één Wmo- maatwerkvoorziening. Met de categorie ondersteuning worden vormen van hulp bedoeld zoals begeleiding en dagbesteding. Onder de categorie verblijf en opvang valt o.a. opvang, spoedopvang en de producten vanuit het beschermd wonen. Bij hulpmiddelen en diensten valt te denken aan bijvoorbeeld vervoersvoorzieningen, scootmobielen en rolstoelen. De categorie overig bevat normaliter cijfers over voorzieningen die niet onder een andere categorie te definiëren zijn. In dit geval is de categorie leeg dan wel de aantallen onder de 1000 inwoners.

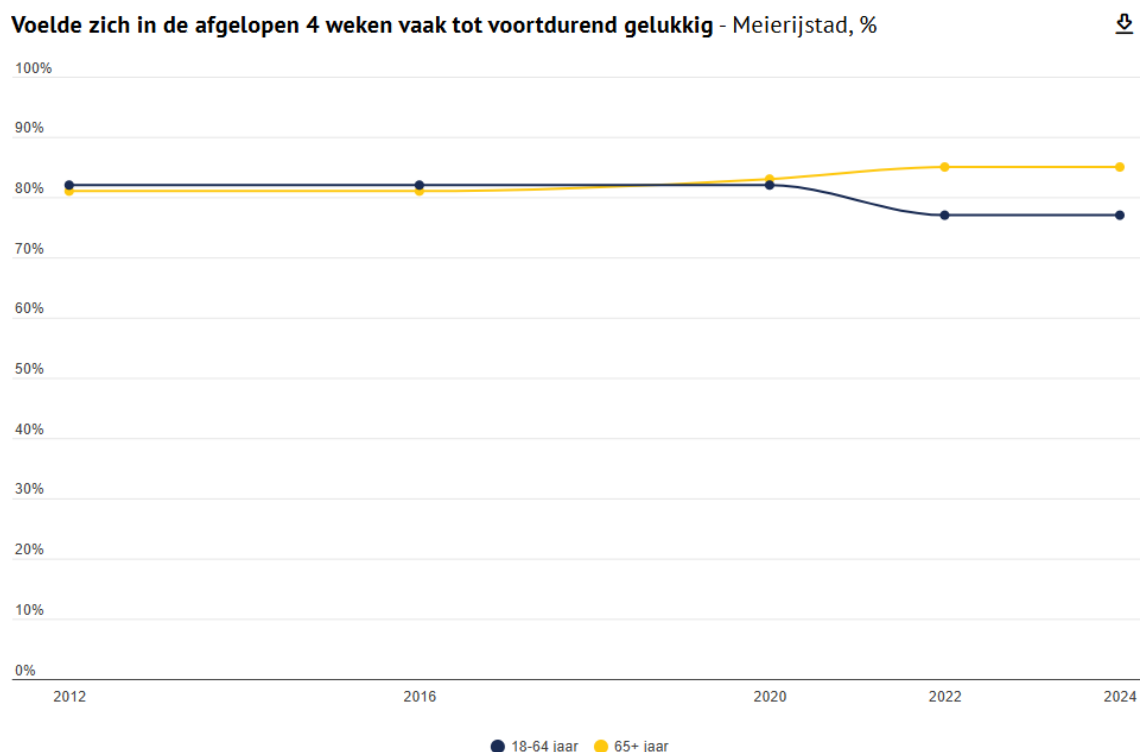
Figuur 2 CBS WMO -cliënten type maatwerkvoorziening

Uit de grafiek is op te maken, dat de vraag om hulp bij het huishouden stijgt en gelijk is aan de vraag hiernaar in andere delen van Nederland. Een aannemelijke verklaring hiervoor is de vergrijzing en het landelijk beleid gericht op het mogelijk maken langer thuis te kunnen wonen. Er wordt in Meierijstad steeds meer gebruik gemaakt van ondersteuning in de thuissituatie. Een mogelijke verklaring is de groeiende complexiteit in vragen van inwoners (, voordat zij weer zelfstandig verder kunnen). En er is ook een groeiende vraag in de categorie hulpmiddelen en diensten. Mensen wonen langer thuis en blijven langer actief en mensen met een fysieke beperking doen meer beroep op een vervoersvoorziening. Een andere verklaring hiervoor lijkt de vergrijzing.

2.2 Psychische gezondheid

Het merendeel van onze volwassen inwoners voelde zich in 2024 gelukkig. Voor de groep 18-64 jarigen is dit tussen 2020 en 2024 wel iets gedaald, voor 65+ juist gestegen. De daling van 18-64 jarigen lijkt gelijk te lopen met de stijging op hun risico op een angststoornis of depressie. Deze stijging zien we sinds een aantal jaren, maar is wel steeds constant gebleven.

Een mogelijke verklaring hiervoor is enerzijds nog steeds de Coronaperiode en de nasleep daarvan. Anderzijds hebben we te maken met een tekort aan professionele hulpverleners waardoor wachtlijsten voor de psychische gezondheidszorg ontstaan en passende zorg niet altijd tijdig gegeven kan worden. Dit heeft consequenties voor de psychische gezondheid van onze inwoners. Samen met zorg- en welzijnspartijen werken we aan oplossingen om wachttijden te verkorten en tijdig passende zorg voor onze inwoners mogelijk te maken. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van het Zelfregiecentrum en het Verkennend Gesprek. Daarnaast hebben we de focus op preventie om zo zwaardere, gespecialiseerde zorg te voorkomen.

Figuur 3 Brabantscan geluk

Heeft een hoog risico op een angststoornis of depressie - Meierijstad, %

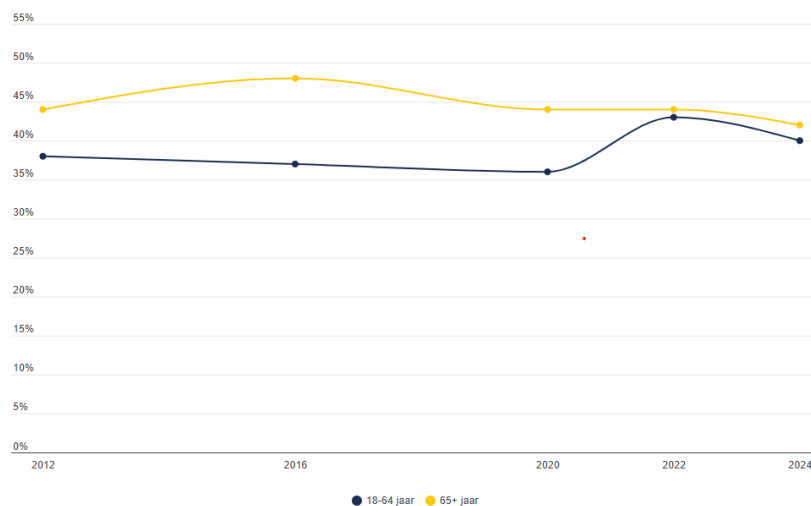

Figuur 4 Brabantscan risico angststoornis of depressie

2.3 Eenzaamheid

Zowel inwoners die 18-64 zijn als 65+ in Meierijstad voelen zich over de afgelopen jaren minder eenzaam. Echter is er in 2022 wel een tijdelijke stijging te zien, vermoedelijk door Corona en de bijbehorende maatregelen. Na 2022 zijn de aantallen namelijk weer gedaald. Vergeleken met de regio Hart voor Brabant zijn in Meierijstad relatief minder mensen eenzaam en zijn de buurtgevoelens positiever. Dat geldt voor beide leeftijdsgroepen (18-64 jaar en 65-plussers). Naarmate buurtgevoelens positiever zijn betekent dit dat inwoners gemiddeld meer sociale samenhang in de buurt ervaren, regelmatig contact hebben met buren en zelfstandig sociale contacten kunnen leggen en onderhouden.

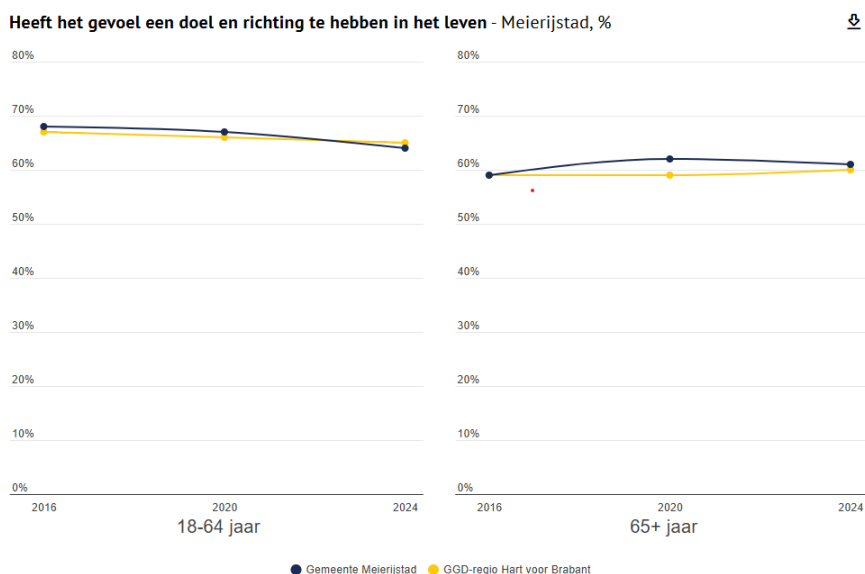
Is eenzaam - Meierijstad, %

Figuur 5 Brabantscan eenzaamheid

2.4 Zingeving

Ruim twee derde van de populatie 18-64 jaar geeft aan zingeving te hebben in het leven. We zien wel een terugloop in percentage, gemeten vanaf 2016. Dit is iets om alert op te zijn en waar mogelijk op bij te sturen. Bij de groep inwoners van 65 en ouder is te zien dat het percentage wat lager is. Beide percentages zijn vergelijkbaar met de regio.

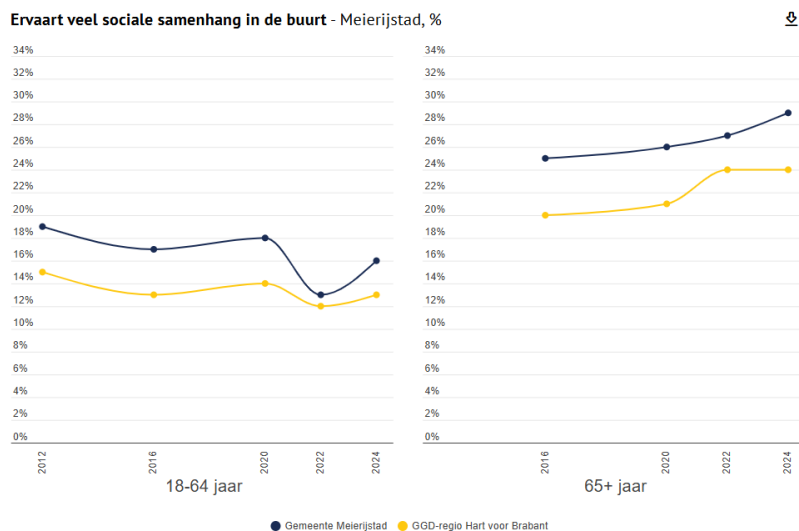

Figuur 6 Brabantscan zingeving

2.5 Sociale Cohesie

Een beduidend groter deel van onze inwoners (18 tot 65 jaar en 65+) geeft aan, in vergelijking met de regio, veel sociale cohesie te ervaren in onze gemeente. Het percentage voor Meierijstad is zelfs gestegen t.a.v. de vorige meting.

In de leefbaarheidsmonitor van Meierijstad die eerder is uitgevoerd ziet men terug, kijkend naar Meierijstad als geheel, dat een groot deel van onze inwoners aangeeft dat men in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaat en geeft aan zich thuis te voelen bij de mensen bij wie ze in de buurt wonen. Kijkt men dieper per kern/wijk dat ziet men daarin wel verschillen per kern of wijk.

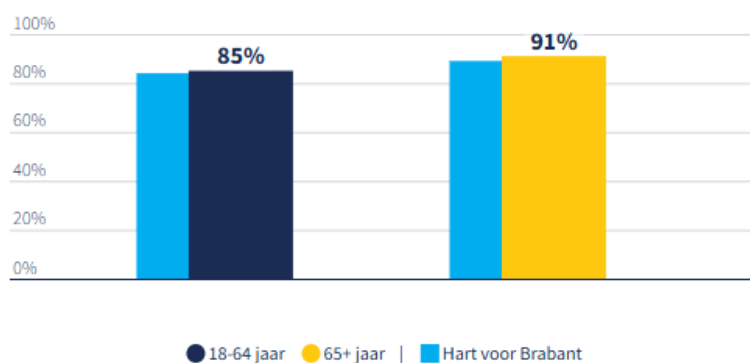
Figuur 7 Brabantscan sociale Cohesie

2.6 Leefomgeving

Een grote meerderheid van de inwoners van Meierijstad is tevreden over het groen in eigen buurt. Deze percentages zijn vergelijkbaar met de regio Hart voor Brabant. Opvallend is wel dat het percentage inwoners dat zich onveilig voelt is gestegen, dit geldt met name voor de avonden. Dit wordt meegenomen in de leefbaarheidsmonitor om hier meer duiding bij te krijgen. In Q1 2026 verwachten we de uitslagen van de leefbaarheidsmonitor. Dit

Is tevreden over het groen in de eigen buurt

Meierijstad

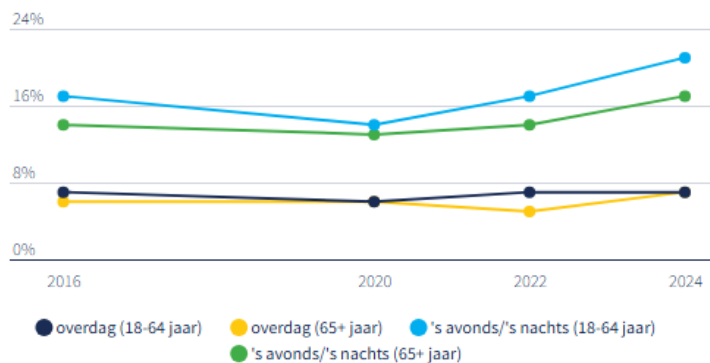

GGD | 2024

Figuur 8 Brabantscan GGD

Voelt zich wel eens onveilig

Meierijstad

GGD | 2016 - 2024

Figuur 9 Brabantscan GGD

2.7 Doet vrijwilligerswerk

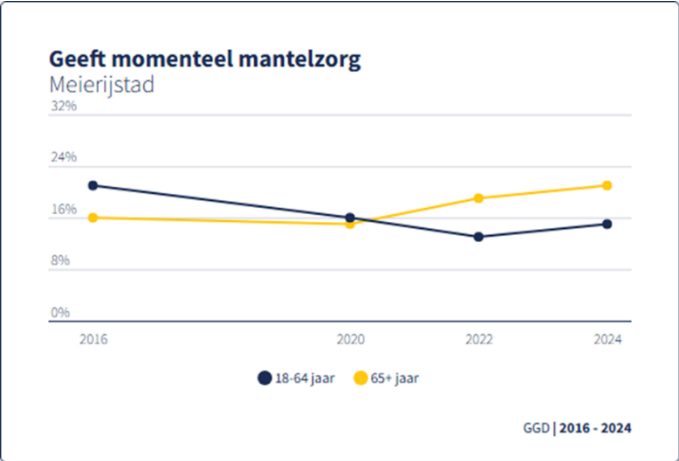
Tussen 2009 en 2016 was een stijging te zien van het vrijwilligerswerk in beide onderzoeksgroepen. In 2020 is er een opvallende daling te zien. Daarbij geldt dat de daling van 18-64 jarigen groter is dan de daling van 65+. Hoofdoorzaak van de daling is hoogstwaarschijnlijk Corona geweest. Veel mensen bleven thuis, hadden minder contacten en wilden geen vrijwilligerswerk meer doen. Sinds 2022 is het percentage 65+ inwoners dat vrijwilligerswerk verricht weer toegenomen. Voor diezelfde groep inwoners komt dat in 2024 zelfs voor het eerst weer uit boven het pre-corona niveau van 2016 met 39%. Voor inwoners tussen 18-64 jaar blijft dit percentage achter, maar nog steeds boven regionaal niveau. Het is denkbaar dat in deze leeftijdscategorie werk en de leeftijdsfase van gezinsleven en sociale aangelegenheden meespelen in de vraag of iemand de tijd heeft om vrijwilligerswerk te doen.

Percentage vrijwilligers	65+ jaar	65+ jaar	18-64 jaar	18-64 jaar
	Gemeente Meierijstad	GGD-regio Hart voor Brabant	Gemeente Meierijstad	GGD-regio Hart voor Brabant
2009	33	26	28	25
2012	34	29	30	27
2016	38	32	35	29
2020	34	30	27	24
2022	36	31	25	23
2024	39	33	26	24

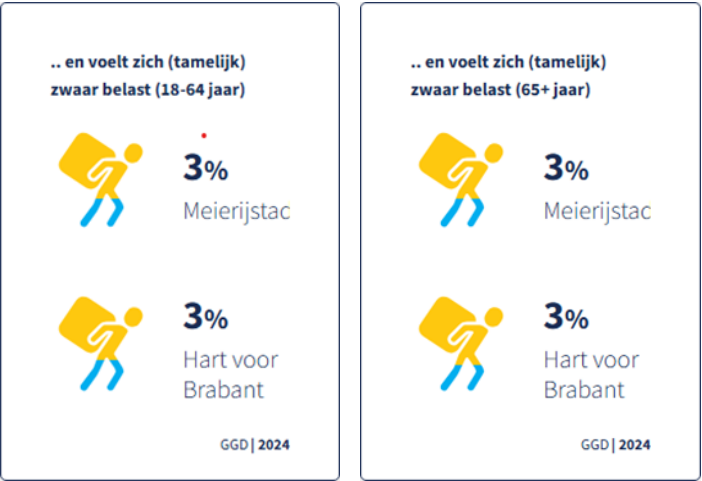
Figuur 10: Verricht vrijwilligerswerk in Meierijstad over de afgelopen jaren. Bron: Brabantscan GGD monitor gezondheid volwassenen en ouderen

2.8 Mantelzorg

In 2024 geeft 21% van de ouderen van 65 jaar en ouder in Meierijstad mantelzorg aan hun naaste(n). Sinds 2020 zien we een stijgende lijn binnen deze groep (mogelijk een gevolg van de vergrijzing). Verder zien we in 2024 dat bij de groep volwassenen 18-64 jaar 15% mantelzorg geeft. Het is onbekend hoe de percentages van beide groepen mantelzorgers zich verhouden met het gemiddelde van Nederland of de provincie Noord-Brabant. Zowel onder de groep ouderen (65+) als volwassenen (18-64 jaar) die mantelzorg geven, voelt 3% zich (tamelijk) zwaar belast. Dit is vergelijkbaar met het percentage van regio Hart van Brabant.

Figuur 10 Brabantscan GGD Mantelzorg

Figuur 11 Brabantscan GGD belastbaarheid

Conclusies en aanbevelingen

Op dit thema wordt op diverse punten beter of vergelijkbaar gescoord ten opzichte van de regio of verleden. Op een aantal onderdelen behoeft dat verdere aandacht of inzage in de problematiek en/of analyse.

Eenzaamheid

We streven ernaar om zo min mogelijk mensen eenzaam te laten zijn en dit percentage minimaal te stabiliseren, bij voorkeur te verlagen. Het percentage mensen dat eenzaam is, is in onze gemeente lager dan in de regio. Vele partijen zetten zich in om ontmoetingsactiviteiten te organiseren, waarmee eenzaamheid kan worden tegengegaan. Daarnaast is de coalitie eenzaamheid al jaren actief, waarin verschillende partijen actief zijn die zich inzetten voor dit thema.

Leefomgeving

Naast de indicatoren zoals hierboven beschreven is het raadzaam om ook te kijken naar andere zaken zoals schone lucht, geur- en geluidsoverlast die ook mede de waardering van de leefomgeving bepalen. Zoals hierboven ook genoemd wordt er in de leefbaarheidsmonitor verder uitvraag gedaan rondom het veiligheidsgevoel.

Vrijwilligerswerk

Het aantal vrijwilligers is na corona weer toegenomen. Aantrekken en behouden van vrijwilligers blijft belangrijk en het blijft lastig om nieuwe vrijwilligers te werven. Het ondersteunen van vrijwilligers is en blijft onderwerp van aandacht. Vanuit het vrijwilligerspunt Meerijstad kunnen inwoners passend vrijwilligerswerk vinden en ontvangen maatschappelijke organisaties hulp in het vinden van vrijwilligers. Het is dan ook van belang om te zorgen dat de dienstverlening vanuit het vrijwilligerspunt bekend en vindbaar is. Het past bij onze gebiedsgerichte aanpak om deze informatie breed te delen en laagdrempelig toegankelijk te maken, o.a. door te zorgen dat in alle wijk- en gemeenschapshuizen – waar zowel inwoner als professional komen - deze informatie, digitaal, op papier en/of mondeling beschikbaar is. Daarom vragen we in gesprek met de besturen van de verschillende wijk- en gemeenschapshuizen hiervoor aandacht.

Mantelzorg

Het valt op dat er de afgelopen jaren een (licht) stijgende lijn is van het percentage mantelzorgers in Meerijstad. In 2024 is het percentage mantelzorgers 65+(21%) hoger dan het percentage onder volwassenen 18-64 jaar (15%). Zowel onder de groep 'mantelzorgers 65+' als de groep 'mantelzorgers 18-64 jaar' geeft 3% aan (tamelijk) zwaar overbelast te zijn.

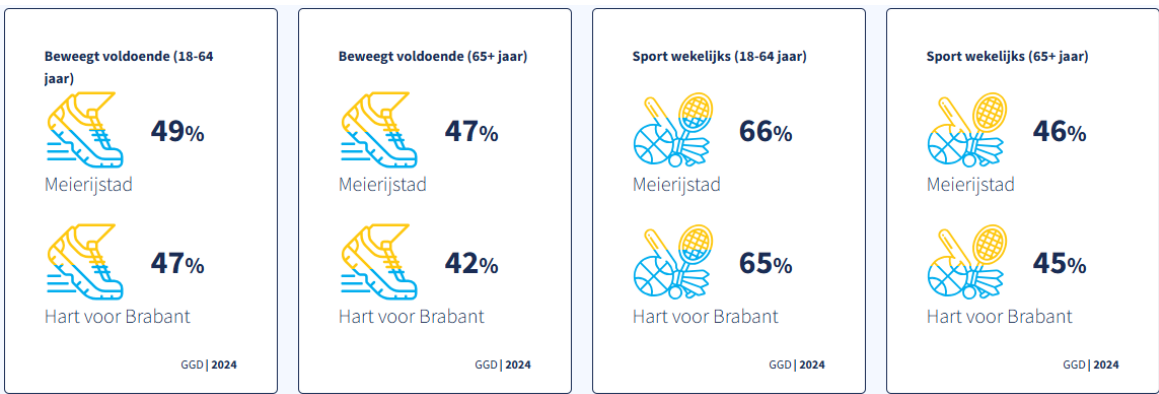
Naar verwachting neemt de druk op mantelzorgers toe. Dit komt onder andere door het landelijke beleid voor langer thuis wonen (toename complexere zorgvragen thuis), wachtlijsten en personeelsschaarste in de zorg. Het is belangrijk om overbelasting bij mantelzorgers terug te brengen en zoveel als mogelijk te voorkomen. De gemeente wil mantelzorgondersteuning dichtbij en laagdrempelig in de wijken organiseren en zo nog meer mantelzorgers bereiken. In 2024 is op initiatief van het burgerinitiatief 'Project Duurzame Mantelzorg Meerijstad' een wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd onder mantelzorgers van 24 jaar en ouder in Meerijstad waarmee inzicht is verkregen in de actuele behoeften. Met diverse stakeholders, waaronder het burgerinitiatief, én mantelzorgers worden projecten en interventies opgezet om diverse aanbevelingen uit te voeren.

3. Gezondheid

In dit hoofdstuk gaan we in op de G van Gezondheid. Hierin komen thema's als beweging, gewicht, leefstijl en middelengebruik aan de orde. Deze cijfers samen geven een weergave/indicatie van de staat van het thema Gezondheid van onze inwoners. De cijfers zijn voornamelijk afkomstig vanuit GGD-onderzoek. Waar mogelijk wordt vergeleken met andere relevante cijfers of onderzoeken voor Meierijstad.

3.1 Beweegt voldoende

Het percentage 18-64 jarigen dat voldoende beweegt, is in Meierijstad iets hoger dan dat van de regio. Het aantal ouderen dat beweegt in Meierijstad ligt ook hoger dan in de regio. Relevant om aan te geven is dat het hier gaat om 'Voldoen aan de Beweegrichtlijnen', dat inhoudt tenminste 2,5 uur per week matig intensieve inspanning en tenminste 2x/week spier- en botversterkende activiteiten. Voldoende beweging verhoogt de afweer, verkleint de kans op ziektes of andere aandoeningen en kan ervoor zorgen dat iemand lekkerder in zijn/haar vel gaat zitten.

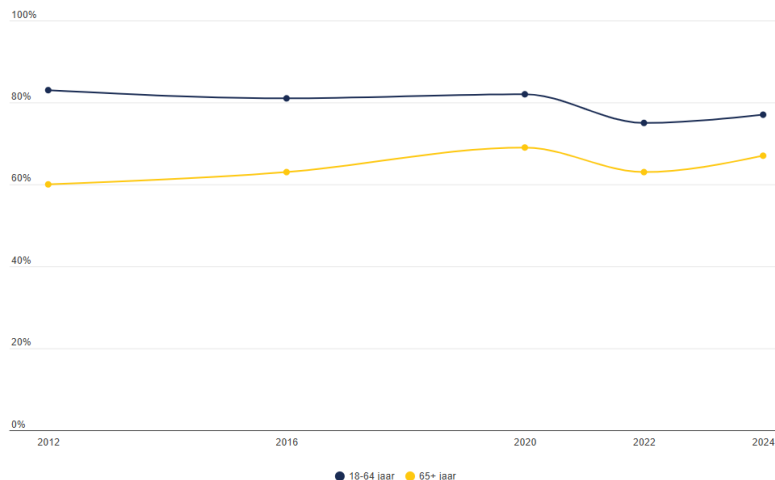

Figuur 12 Brabantscan GGD beweging

3.2 Ervaren eigen gezondheid

De ervaren gezondheid van de leeftijd tot 65 jaar wordt als (zeer) goed ervaren door een hoog percentage inwoners. Vanaf 65 jaar is de ervaren gezondheid beduidend lager ten opzichte van 19-64 jarigen. Ten opzichte van 2022 is wel weer een lichte, stijgende lijn te zien van het aantal senioren dat de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart.

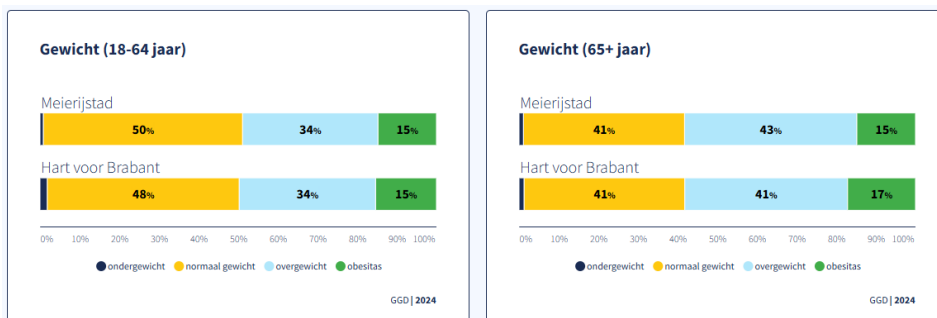
Ervaart eigen gezondheid als (zeer) goed - Meierijstad, %

Figuur 13 Brabantscan GGD gezondheid

3.3 Gewicht

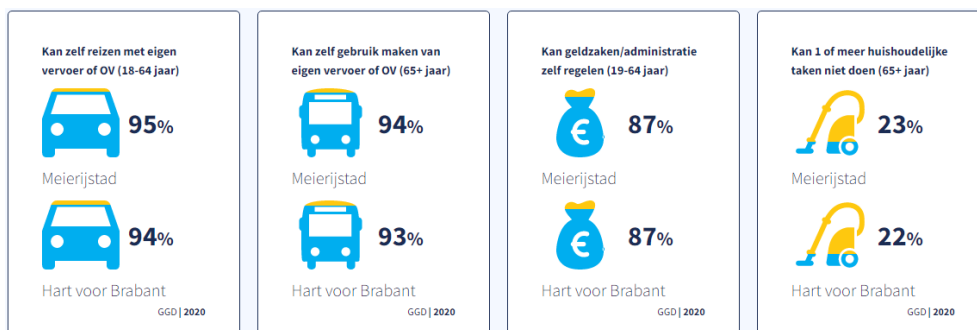
Meierijstad heeft hetzelfde percentage mensen met overgewicht en obesitas als in de regio bij 18-64-jarigen. Het aantal 65-jarigen (en ouder) met overgewicht en obesitas is (iets) meer dan in vergelijking met de regio.

Figuur 14 Brabantscan GGD gewicht

3.4 Zelfredzaamheid

De zelfredzaamheid van onze inwoners is vergelijkbaar met die van de regio.

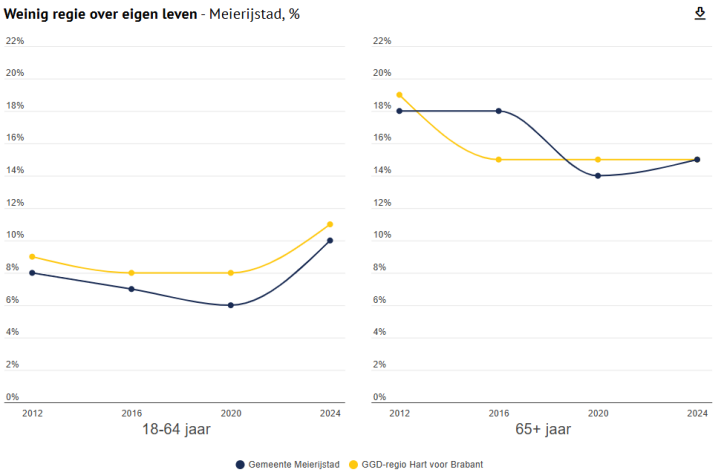

Figuur 15 Brabantscan GGD (geen update sinds laatste model)

3.5 Heeft regie over eigen leven

In de leeftijdscategorie 18-64 jaar scoren we in Meierijstad positiever ten opzichte van de regio. Meer mensen ervaren regie over het eigen leven in vergelijking met de regio. Voor 65+ is dat

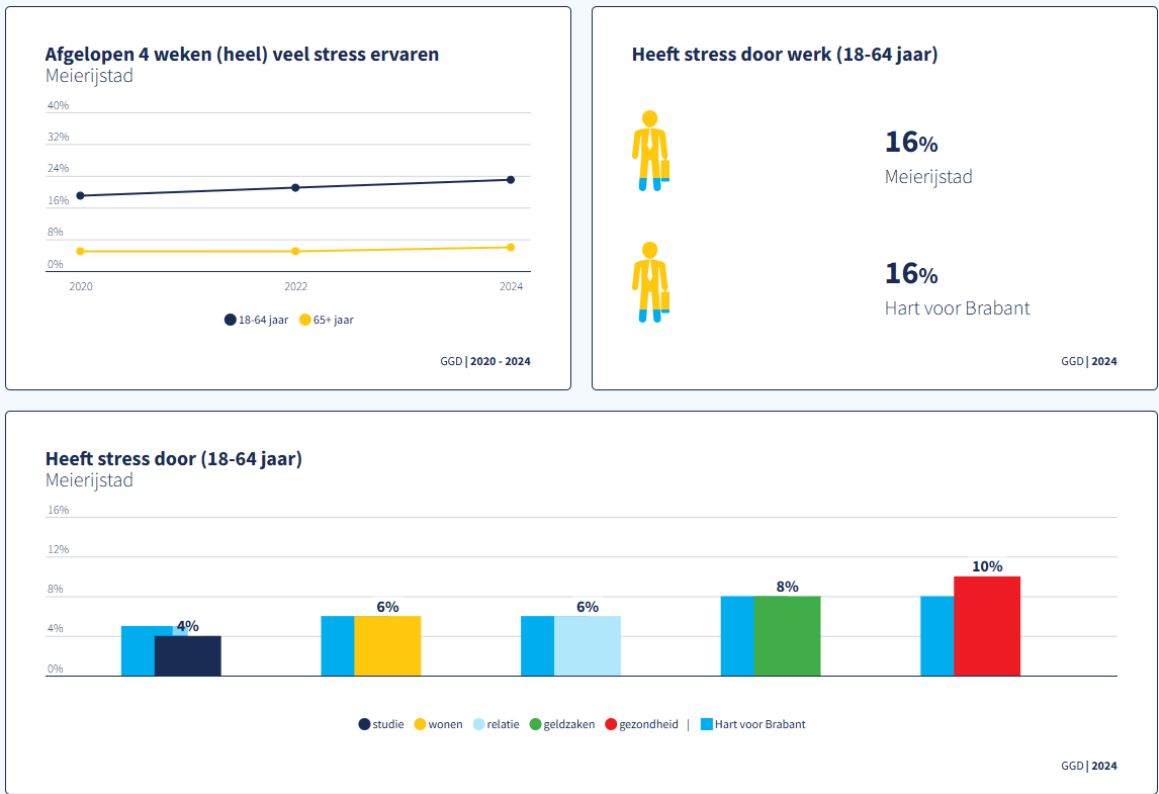
percentage gelijk met de regio. We zien wel in beide leeftijdscategorieën een stijgende lijn, mogelijk dat dit verband houdt met de corona periode.

Figuur 16 Brabantscan GGD regie eigen leven

3.6 Ervaren Stress

Meierijstad heeft een lager percentage ervaren stress door studie dan de rest van de regio. Maar hoger op het gebied van gezondheid. Grootste stressfactoren zijn gezondheid, geldzaken, wonen en sociale contacten.

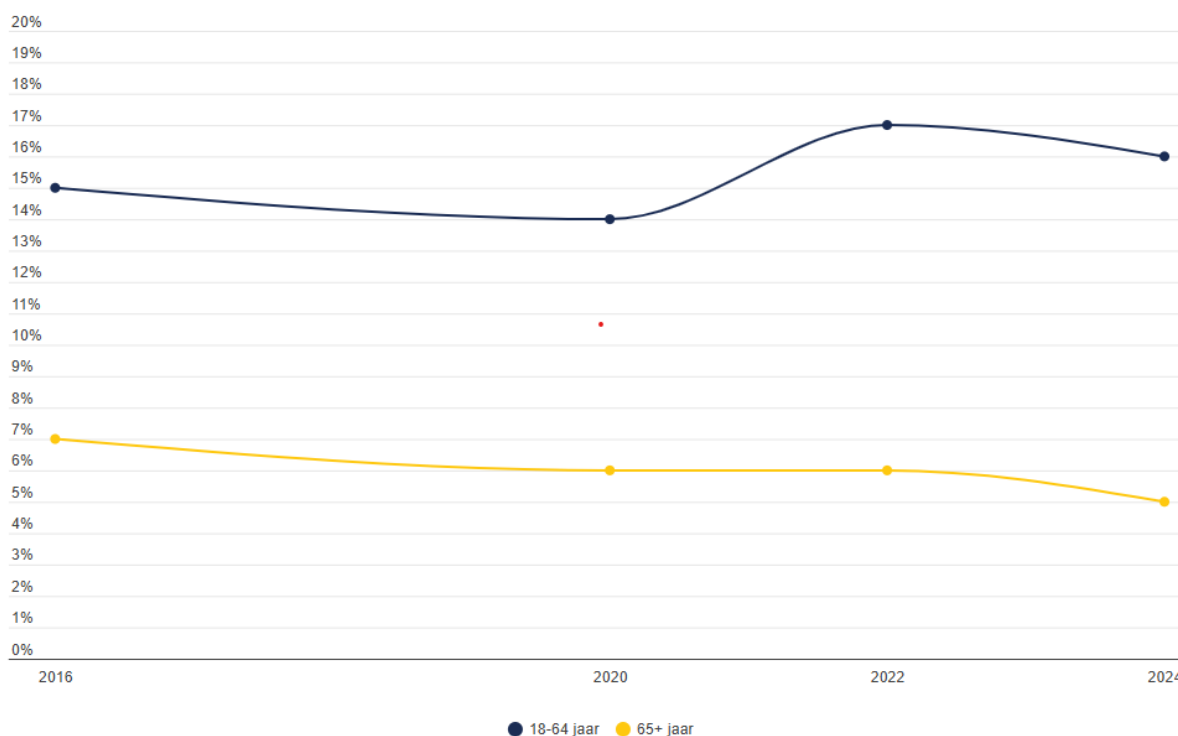

Figuur 17 Brabantscan GGD stress

3.7 Middelengebruik

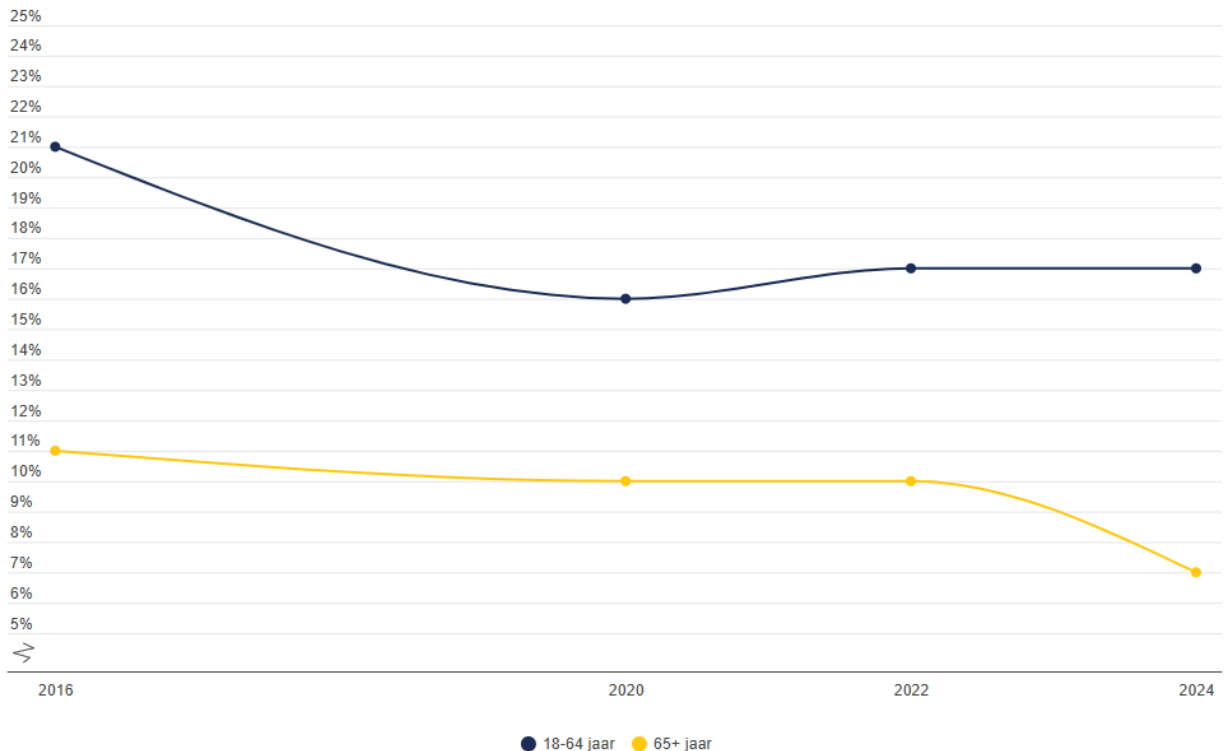
Wat opvalt is dat in Meierijstad het percentage 'zware drinkers' 3% hoger ligt voor 18-64 jarigen dan in de regio. We hebben hier onder andere al extra aandacht voor bij de fit en gezond dagen, en willen ook bij sportverenigingen hier meer aandacht voor hebben. Hier gaan we mee aan de slag. Voor 65+ is dat vergelijkbaar met de regio. Voor het aantal rokers geldt dat sinds 2012 al een dalende lijn te zien is bij de 65+ groep. Voor de 18-64 jarigen was het lange tijd dalend maar sinds 2020 ongeveer gelijk gebleven. Ten aanzien van drugsgebruik scoren we vergelijkbaar met de regio. We blijven actief inzetten op alle thema's rondom (denormaliseren) middelengebruik.

Is een zware drinker (gelegenheidsdrinker) - Meierijstad, %

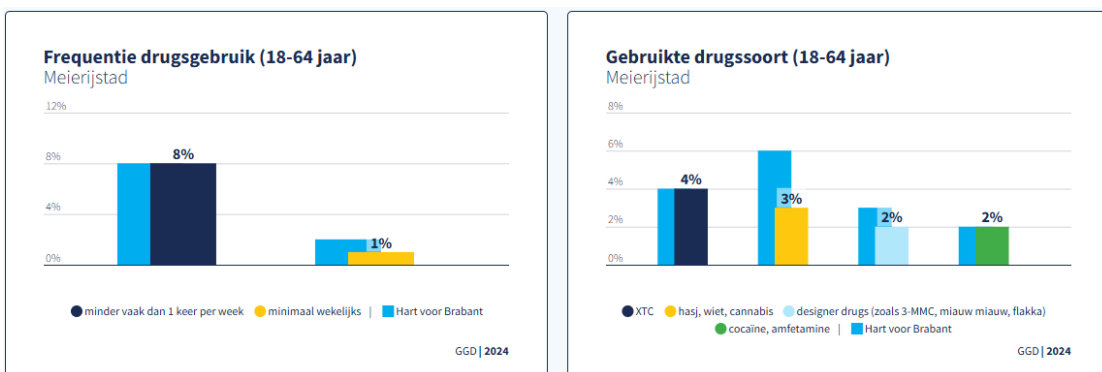

Figuur 18 Brabantscan GGD gelegenheidsdrinker

Rookt - Meierijstad, %

Figuur 19 Brabantscan GGD roken

Figuur 20 Brabantscan GGD drugsgebruik

Conclusies en aanbevelingen

Op het thema Gezondheid valt op te merken dat we grotendeels vergelijkbaar scoren ten opzichte van de regio. Desondanks is er aandacht voor de diverse thema's en beleidsterreinen en spannen we ons in om de cijfers positief te beïnvloeden.

Bewegen en overgewicht

Het aantal mensen dat zijn eigen gezondheid als goed ervaart, neemt elk jaar nog steeds iets toe. Wel is er nog voldoende winst te behalen in het aantal inwoners dat voldoende beweegt. Ook het aantal mensen met overgewicht is nog relatief hoog. Interventies die hierop worden uitgevoerd zijn o.a. walking sports, vitale buurten, de ketenaanpak Overgewicht en Obesitas voor volwassenen en het sportakkoord.

Middelengebruik

Het gebruik van middelen als alcohol en drugs is steeds meer onderdeel van de leefstijl van jongeren en jongvolwassenen. Tegelijkertijd zijn zij extra kwetsbaar voor de gevolgen van alcoholgebruik, onder meer omdat alcohol een sterk effect heeft op hun lichaam en het extra schadelijk is voor hersenen die nog in ontwikkeling zijn tot zeker de leeftijd van 25 jaar. Alcoholgebruik kan op de korte en de langere termijn veel negatieve gevolgen hebben voor jongeren. Ook zijn de negatieve gevolgen van roken, vaperen en drugsgebruik voor de gezondheid onbetwist, alsmede neveneffecten, zoals criminaliteit, drugsafval en verkeersveiligheid. Het vaperen is een stijgende trend onder jongeren met grote gezondheidsschade. Daarom willen we blijven inzetten op het ontmoedigen van alcohol- en drugsgebruik, roken en vaperen. Het gebruiken van alcohol en drugs door minderjarigen zou niet normaal moeten zijn. Denormaliseren is niet alleen iets voor ouders, maar ook voor verenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs, bedrijfsleven en de gemeente. Er is een integrale aanpak nodig en daarom werken we hierin veel samen met scholen, GGD, CJG, Sport, Zorg en Veiligheid.

Ontmoedigen en denormaliseren van roken, drinken en middelengebruik maken onderdeel uit van de gezondheidsnota en het programma Sociaal Domein. We zetten actief in op het tegengaan van drugsgebruik d.m.v. het regionale project SKIP. Hierbij is in 2024 voor het laatst gemonitord onder 11.000 jongeren tussen de 16 en 27 jaar waarbij o.a. gekeken is naar drugsgebruik, gedragingen/factoren voor drugsgebruik en normalisatie van drugsgebruik. De resultaten dragen bij aan verdere aanpak. Verdere interventies die bijdragen aan vermindering middelengebruik zijn; bewustwordingscampagnes, inzetten van rookvrije zones en het organiseren van voorlichtingsavonden.

4. Gezin

In dit hoofdstuk gaan we in op de G van Gezin. Hier komen thema's als voortijdig schoolverlaters, opvoedondersteuning, jongeren met jeugdhulp en echtscheidingen aan de orde. Deze cijfers samen geven een weergave/indicatie van de staat van het thema Gezin. De cijfers zijn afkomstig vanuit verschillende bronnen waaronder DUO en GGD-onderzoek. Waar mogelijk wordt vergeleken met andere relevantie cijfers of onderzoeken voor Meierijstad.

4.1 Voortijdig schoolverlaters

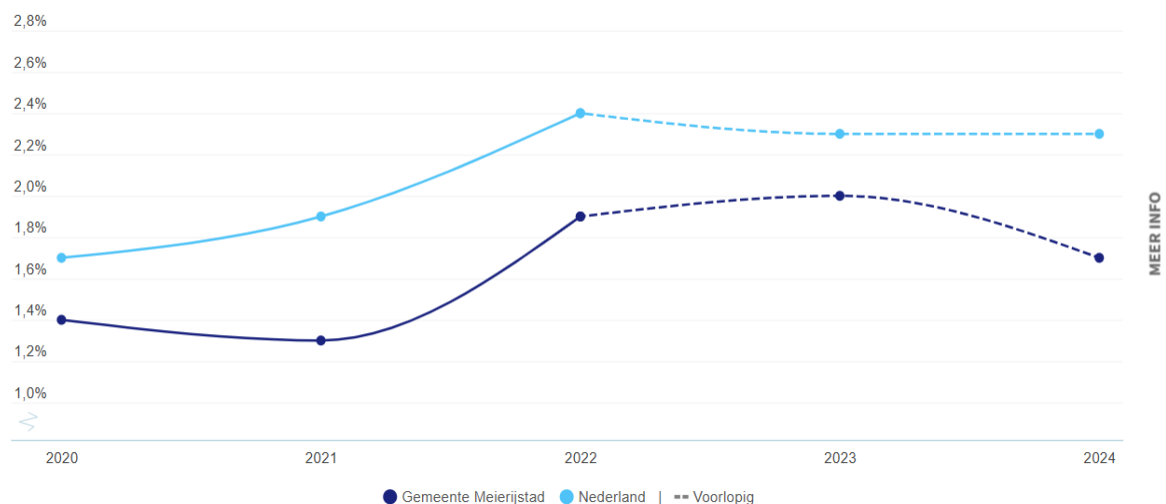
Alle kinderen en jongeren van 5 tot 16 jaar hebben het recht om zich optimaal te ontwikkelen en ontplooiën door onderwijs. Elke jongere (16-23 jaar) haalt een startkwalificatie voor zover dat binnen de cognitieve mogelijkheden ligt.

Aanhoudend schoolverzuim vormt een serieuze bedreiging voor de ontwikkeling van het kind. Kinderen die vaak verzuimen van school hebben een grotere kans om uit te vallen. Dat willen we voorkomen door vroegtijdig op te treden tegen verzuim.

Het RBL BNO spant zich dus in om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Jongeren die toch het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie, heeft het RBL BNO in beeld, benadert hen en probeert ze via een passend traject (onderwijs, werk of een combinatie van beiden) alsnog te begeleiden naar een startkwalificatie.

Het percentage voortijdig schoolverlaters is na de stijging naar ongeveer 1,9% in 2022 en 2,0% in 2023 weer aan het dalen. De voorlopige prognose geeft aan dat Meierijstad in 2024 een flinke daling heeft ingezet en uitkomt op 1,7%. We blijven onder het landelijke percentage. Dit sluit aan bij de preventieve manier van werken die het RBL hanteert. Jongeren worden actief begeleidt om zo ten minste een start kwalificatie te behalen.

Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) - Meierijstad, %

DUO/Ingrado | 2020 - 2024

Figuur 21 Waarstaatjegemeente.nl

4.2 Leerplicht/verzuim

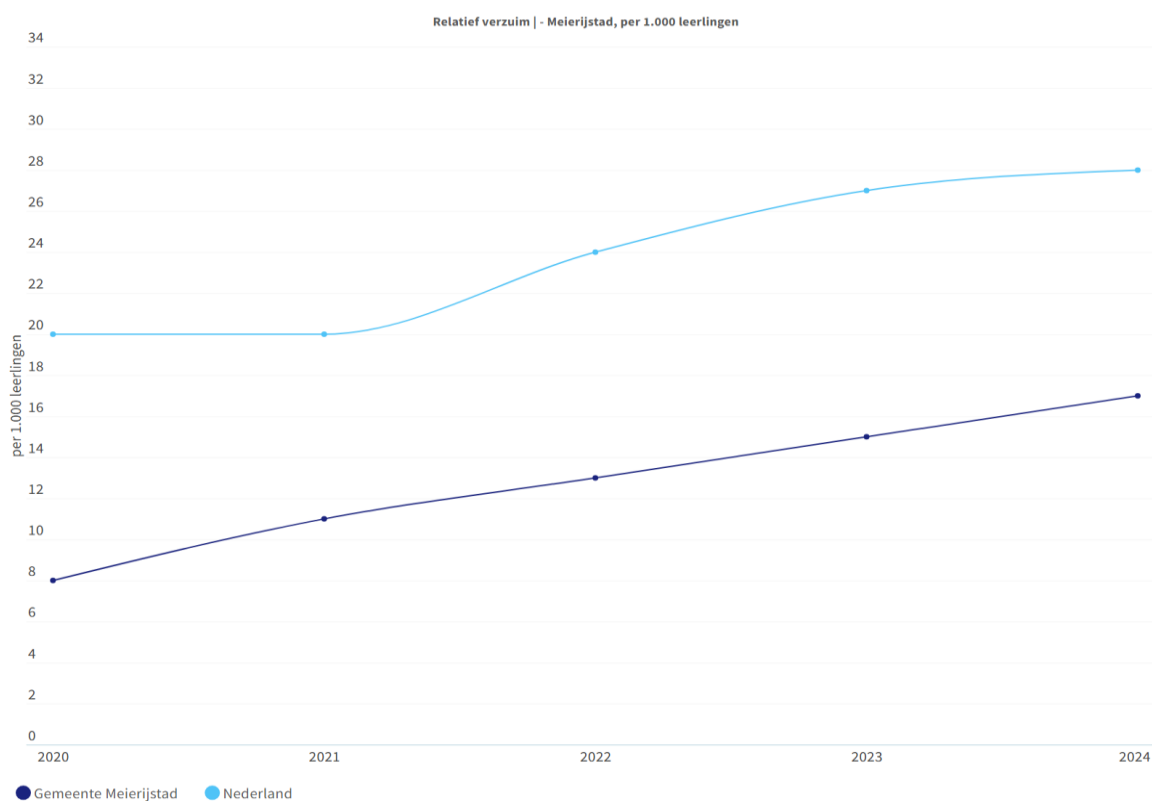
De cijfers over verzuim zijn lager dan de landelijke cijfers ten aanzien van verzuim. Dit sluit aan bij de ambities van het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) en hun preventieve manier van werken rondom verzuim. Middels het jaarverslag geeft het RBL uitgebreid inzicht in de resultaten die zij behalen en worden de cijfers rondom verzuim toegelicht. Het leerplichtjaarverslag komt jaarlijks beschikbaar voor de gemeenteraad.

Cijfers uit dit jaarverslag zijn niet één op één te vergelijken met de cijfers uit onderstaande tabel. Dit als gevolg van het hanteren van andere definities en andere bronnen.

Daarnaast hebben wij aandacht voor de jeugdigen die (tijdelijk) niet naar school gaan maar formeel niet als thuiszitter geregistreerd staan bij het RBL. Deze groep wordt in samenwerking met de samenwerkingsverbanden PO en VO in beeld gebracht en er worden vervolgstappen bepaald.

Relatief verzuim

Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken

DUO/Ingrado

Figuur 22 Waarstaatjegemeente.n

4.3 Opvoedondersteuning

Het percentage ouders dat soms of vaak problemen ervaart bij het opvoeden is in Meierijstad vergelijkbaar met de regio. De meeste problemen worden ervaren in het stellen van grenzen en luisteren. Dit is vergelijkbaar met de regio. Hulp voor deze problemen wordt vooral gezocht bij familie, vrienden of kennissen. Opvallend is dat het percentage ouders dat hulp zoekt bij familie, vrienden of kennissen in 2021 6% lager is als in 2017.

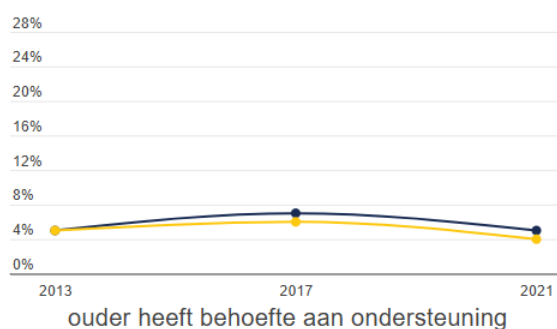
Voor professionele hulp nemen ouders vooral contact op met de huisarts en het consultatiebureau. Ook dit is vergelijkbaar met de regio. Het percentage ouders dat bovengemiddelde stress ervaart bij het opvoeden is met 32% behoorlijk hoog en ten opzichte van 2017 gestegen. Het percentage ouders dat behoefte heeft aan opvoedondersteuning daarin tegen is weer opvallend laag met 4%.

Brabantscan

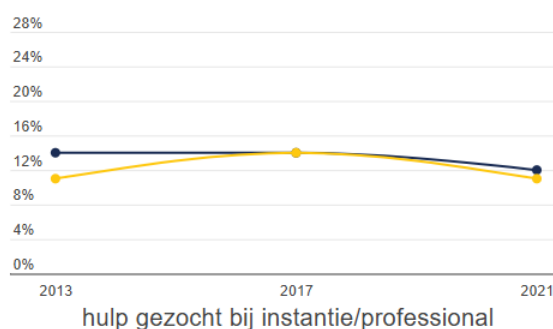
Opvoedondersteuning (0-11 jaar)

Meierijstad, %

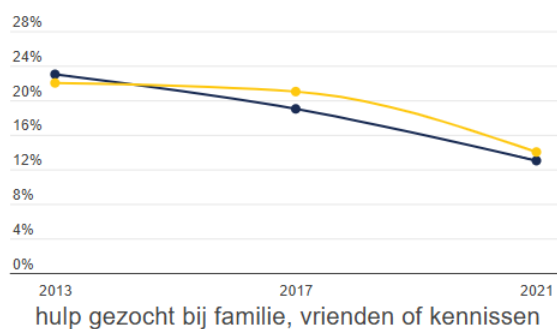
Opvoedondersteuning (0-11 jaar) - Meierijstad, %

ouder heeft behoefte aan ondersteuning

hulp gezocht bij instantie/professional

hulp gezocht bij familie, vrienden of kennissen

● Gemeente Meierijstad ● GGD-regio Hart voor Brabant

Figuur 23 Brabantscan GGD opvoedondersteuning

Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

	Meerijstad			Hart voor Brabant		
	2013	2017	2021	2013	2017	2021
	%	%	%	%	%	%
Ouder heeft voor bovenstaande problemen hulp of advies gevraagd bij:						
- Professionele hulpverlener of instantie	11	14	11	14	14	12
- Familie, vrienden of kennissen	22	21	14	23	19	13
Professionele hulpverlening gezocht						
Heeft in de afgelopen 12 maanden hulp gezocht bij een of meerdere hulpverleners	37	43	49	36	40	49
<i>Heeft in de afgelopen 12 maanden hulp gezocht bij:</i>						
- Consultatiebureau of schoolarts/verpleegkundige GGD (buiten de reguliere controles)	11	12	17	13	13	16
- Huisarts	27	31	38	25	28	37
- Schoolmaatschappelijk werk	3	3	4	3	3	4
- Centrum voor Jeugd en Gezin	2	5	5	2	3	3
- Bureau Jeugdzorg	2	0	1	2	1	1
- Algemeen maatschappelijk werk	1	1	1	1	2	1
- Psycholoog/GGZ/psychiater	-	4	4	-	5	5
- Orthopedagoog	-	3	3	-	2	3
- MEE/Amarant/Farent/Lunet	1	1	1	1	1	1
- Kindercoach	-	2	3	-	2	3
Behoeft opvoedondersteuning						
Ouder heeft momenteel behoefte aan ondersteuning bij het opvoeden	5	6	4	5	7	5
Ouderlijke stress						
Ouder ervaart bovengemiddeld veel stress bij de opvoeding	-	28	32	-	28	32
- (Zeer) veel stress	-	14	16	-	14	16

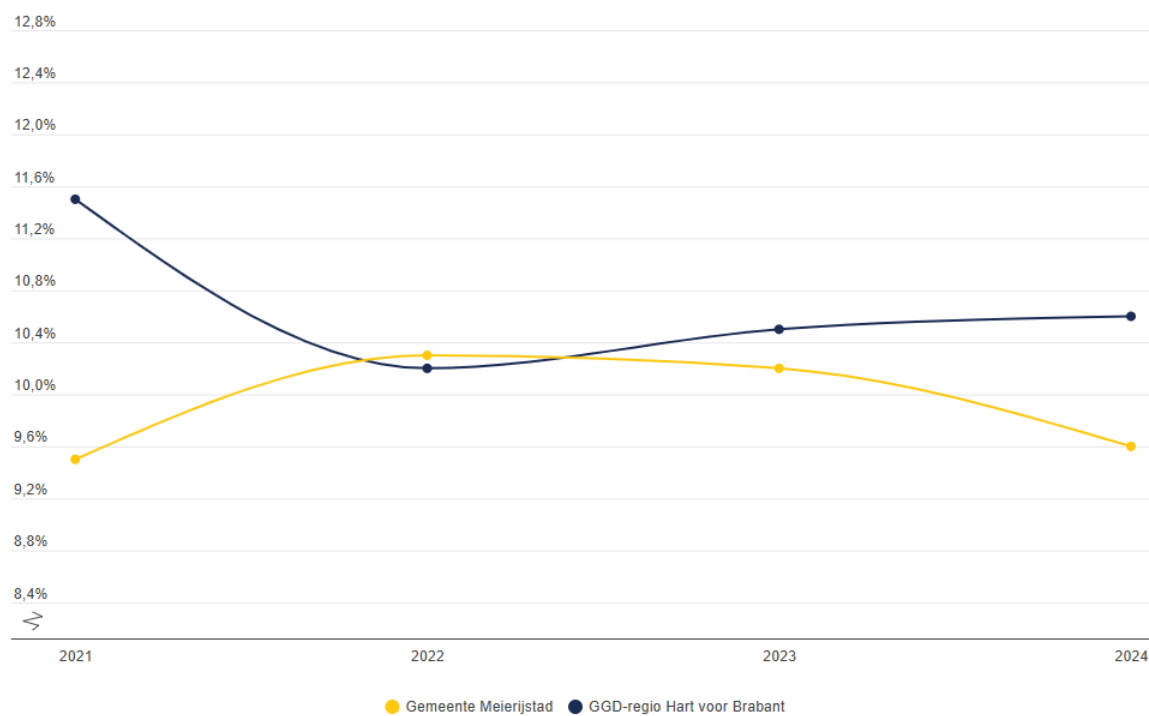
Figuur 24 Brabantscan GGD

* Bureau jeugdzorg bestaat niet meer sinds 2015. Dit gaat om verwijzingen naar de jeugdbescherming.

4.4 Jongeren met Jeugdhulp

Meerijstad scoort lager dan het gemiddelde in de regio in Brabant als het gaat om het aantal jongeren (tot 18 jaar) met Jeugdhulp. Tot 2021 was er sprake van een stijgende lijn in de gemeente Meerijstad sinds 2022 zien we een dalende lijn terwijl het in de GGD regio Hart voor Brabant toeneemt.

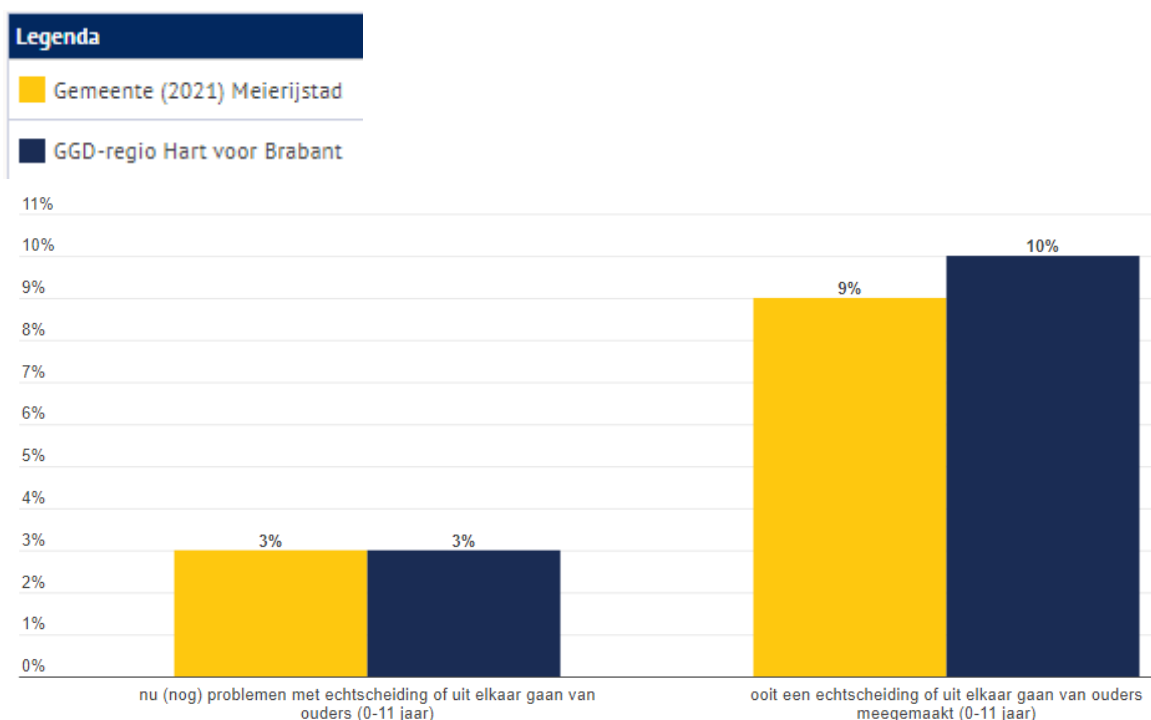
Jongeren met jeugdhulp in natura (%) - Meierijstad, %

Figuur 25 Brabantscan GGD jeugdhulp

4.5 Echtscheidingen

Het percentage kinderen dat nu (nog) problemen ervaart met echtscheiding of uit elkaar gaan van ouders is in Meierijstad gelijk aan het percentage van de regio Hart voor Brabant. Het percentage kinderen dat ooit een echtscheiding of uit elkaar van ouders heeft meegemaakt is 9% en iets lager als het regionale gemiddelde. Zowel in het preventief jeugdbeleid als in het regionaal beleidskader jeugdhulp is het onderwerp echtscheidingen aangemerkt als speerpunt.

Figuur 26 Brabantscan GGD echtscheiding

Conclusies en aanbevelingen

Op het thema Gezin valt op dat we als gemeente Meierijstad positiever scoren ten opzichte van de Nederland/ regio. Desondanks is er aandacht voor diverse thema's en beleidsterreinen en spannen we ons in om de cijfers positief te beïnvloeden.

Opvoedondersteuning

Sinds 2020 is er een Meierijstad breed CJG actief. Met dit CJG beogen we drempelverlagend te werken als het gaat om ondersteuning bij opvoeden en opgroeien, meer ouders en professionals te bereiken en beter aan te sluiten op hun behoefte. Normaliseren van vragen is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Onder de vlag van het Centrum Jeugd en Gezin zetten steeds meer in op collectieve en preventieve ondersteuning om zwaardere hulp te voorkomen. Binnen Kansrijke Start is er nauwe samenwerking met consultatiebureau, kraamzorg en GGD, met ondersteuning voor ouders via inloopspreekuren, huisbezoeken en speciale programma's zoals Centering Ouderschap en Zwangerschap.

Op scholen bieden jongerenwerk, Halt en CJG preventieve lessen en groepsprogramma's over thema's als weerbaarheid, mentale gezondheid en scheiding. CJG op school is een laagdrempelige en zichtbare schakel die preventief jongeren en docenten ondersteunt bij toenemende problemen.

Jeugdhulp

Het Sociaal Team is een belangrijke schakel in de toeleiding naar jeugdhulp. Door het Sociaal Team dichtbij de inwoners te organiseren en toe te rusten met voldoende kennis, expertise, en capaciteit om zelf hulp te bieden kunnen ouders en jongeren dichtbij en snel worden geholpen. Bij complexe hulpvragen zorgt het gebiedsteam voor toeleiding naar gespecialiseerde jeugdhulp. Een andere belangrijke verwijzer naar jeugdhulp is de huisarts. Om te zorgen dat ook zij meer zelf hulp bieden, gericht en minder doorverwijzen blijven we investeren in de praktijkondersteuner jeugd bij de huisartsen.

We zien dat er in 2022 een daling van het aantal jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp in Meierijstad is ingezet. Deze daling zet in 2023 nog verder door. Het gaat hier om unieke jongeren en niet om aantal lopende beschikkingen waardoor er een verschil zit in cijfers dashboard sociaal domein. Uiteraard blijft het belangrijk om in te zetten op preventie om de kosten te beheersen en problemen voor jongeren niet te laten escaleren.

Echtscheidingen

Het lokale AdviespuntKind en Scheiding zet vooral in op preventie door in een vroeg stadium ondersteuning te bieden aan ouders/opvoeders en hun kinderen als er sprake is van een scheiding. Vanuit de regionale actielijn rondom (complexe) echtscheidingen (Alsjeuitelkaargaat) zetten we in op scholing bij de medewerkers van de toegang, het beter in beeld krijgen van het hulpaanbod bij scheidingen en de implementatie van het landelijk programma Scheiden zonder schade. Doel van dit programma is dat er meer oog is voor het kind bij een scheiding en dat de schade bij kinderen zoveel mogelijk wordt beperkt op het moment dat hun ouders uit elkaar gaan.

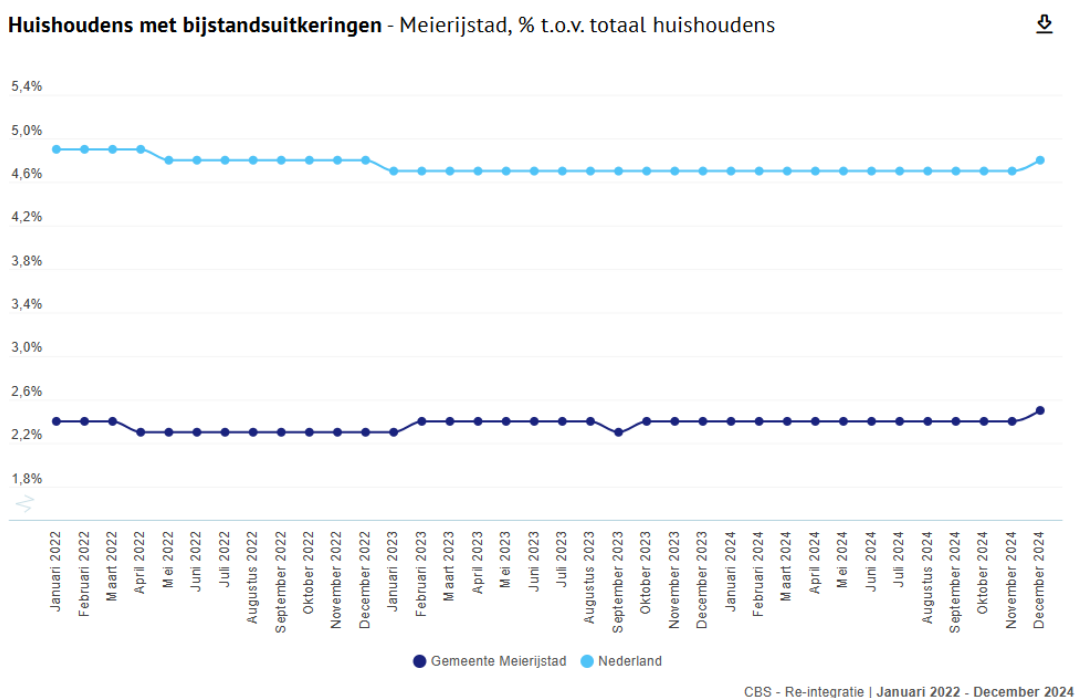
5. Geld

In dit hoofdstuk gaan we in op de G van Geld. Hierin komen thema's naar voor als aantal bijstandsgerechtigde, aantal mensen met een betaalde baan en schuldenproblematiek. De cijfers geven een eerste weergave hoe de financiële situatie van de onze inwoners eruitziet.

5.1 Huishoudens met een Bijstandsuitkering

Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering in Meierijstad ligt aanzienlijk lager dan het landelijke gemiddelde. In 2024 ontvingen landelijk 4,8% van de huishoudens bijstand, terwijl dit in Meierijstad slechts 2,5% was. Deze lage bijstandsdichtheid is mede te danken aan de gunstige arbeidsmarkt in de regio én het effectieve poortwachterbeleid van de gemeente, dat gericht is op het voorkomen van instroom in de uitkering. We zien eind 2024 een stijging van het percentage. Dit beeld is ook terug te zien in het dashboard sociaal domein.

Via PIM Werkt krijgen inwoners die op zoek zijn naar werk of een carrièreswitch overwegen, passende ondersteuning. Daarmee vervult PIM Werkt ook een belangrijke preventieve rol: steeds vaker melden inwoners zich tijdig, nog vóórdat zij afhankelijk worden van een uitkering. Door vroegtijdige begeleiding en activering wordt voorkomen dat mensen in de bijstand of een andere uitkeringssituatie terechtkomen.

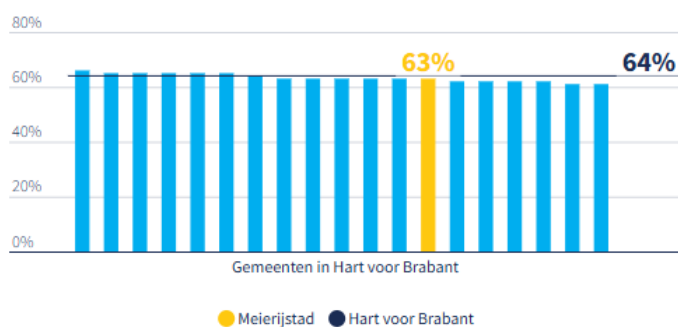
Figuur 27 Waarstaatjegemeente.nl huishoudens met bijstandsuitkering

5.2 Arbeidsparticipatie

De cijfers over betaald werk in Meierijstad geven een genuanceerd beeld van de arbeidsdeelname binnen de gemeente. In 2024 heeft 63% van de inwoners van 18 jaar en ouder betaald werk. Dit ligt net onder het gemiddelde van de regio Hart voor Brabant, dat op 64% ligt. Hoewel het verschil klein is, kan het wijzen op lokale factoren die de arbeidsparticipatie beïnvloeden, zoals demografische samenstelling, opleidingsniveau of de beschikbaarheid van passend werk.

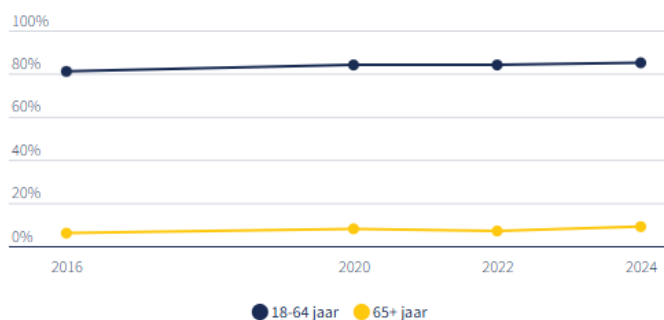
Een nadere blik op de ontwikkeling binnen Meierijstad laat zien dat de arbeidsparticipatie onder de beroepsactieve bevolking (18–64 jaar) al jaren stabiel is. Sinds 2016 ligt het percentage met betaald werk in deze groep rond de 80%, wat duidt op een sterke en veerkrachtige arbeidsmarkt. Opvallend is de stijgende lijn bij de groep 65+. In 2016 had ongeveer 10% van deze groep betaald werk, en in 2024 is dat gestegen naar circa 15%. Deze toename kan verschillende oorzaken hebben, zoals een stijgende pensioenleeftijd, financiële motieven om langer door te werken, of een groeiende wens onder ouderen om actief te blijven.

Heeft betaald werk (18+ jaar)

GGD | 2024

Heeft betaald werk
Meierijstad

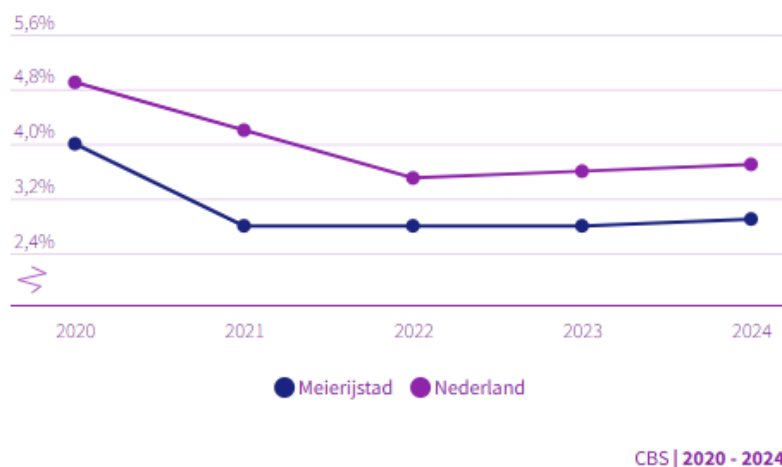
GGD | 2016 - 2024

Figuur 28 Brabantscan GGD Betaald werk

Uit de cijfers blijkt dat Meierijstad structureel lagere werkloosheidspercentages kent dan het landelijke gemiddelde. In 2020 lag de werkloosheid in Meierijstad nog op ongeveer 4,0%, maar al in 2021 daalde dit fors naar 2,4%. Deze daling is opvallend en wijst mogelijk op een krachtig lokaal herstel na de coronaperiode, gecombineerd met effectieve inzet van gemeentelijk beleid en een sterke regionale economie.

Van 2021 tot en met 2023 bleef de werkloosheid in Meierijstad stabiel op dat lage niveau. In 2024 is er een lichte stijging zichtbaar naar 2,8%, wat zou kunnen duiden op veranderende arbeidsmarktomstandigheden of een afname van de krapte op de arbeidsmarkt.

Werkloosheid

Figuur 29 Waarstaatjegemeente.nl Werkloosheid

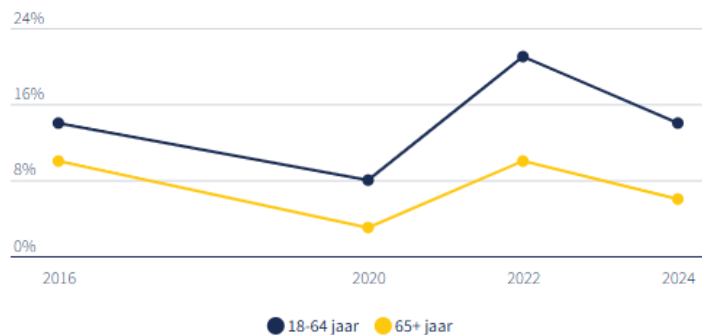
5.3 Heeft moeite met rondkomen

In Meierijstad ervaart een aanzienlijk deel van de inwoners financiële druk. Vooral onder de groep 18–64 jaar is het percentage dat moeite heeft met rondkomen opvallend hoog en fluctuerend. In sommige jaren ligt dit percentage boven de 20%, wat wijst op structurele financiële onzekerheid. Bij 65-plussers is dit percentage stabiel en aanzienlijk lager, rond de 7%, mogelijk door vaste inkomens zoals pensioenen.

Daarnaast geeft 24% van de inwoners tussen 18 en 64 jaar aan onvoldoende geld te hebben voor ten minste één type uitgave. Ook onder 65-plussers is dit aandeel met 15% aanzienlijk. Deze cijfers laten zien dat financiële kwetsbaarheid breder speelt dan alleen bij mensen met een laag inkomen of een uitkering.

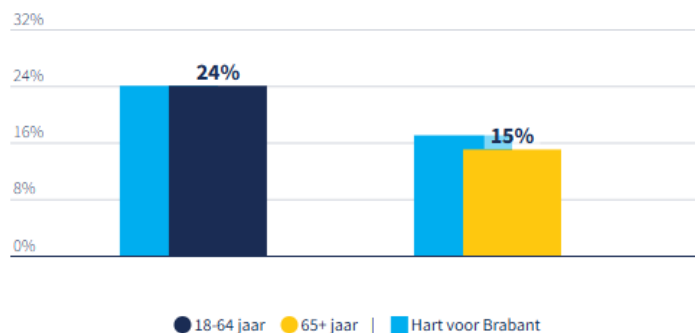
Hoewel het officiële armoedecijfer in Meierijstad op 2% ligt, is het belangrijk om te beseffen dat veel inwoners buiten deze definitie toch financiële stress ervaren. Dit vraagt om een brede blik op bestaanszekerheid en om preventieve maatregelen die financiële problemen vroegtijdig signaleren en aanpakken.

Heeft moeite met rondkomen Meerijstad

GGD | 2016 - 2024

Heeft voor minimaal 1 soort uitgaven te weinig geld Meerijstad

GGD | 2024

Aandeel inwoners dat leeft in armoede in 2023

2%
Meerijstad

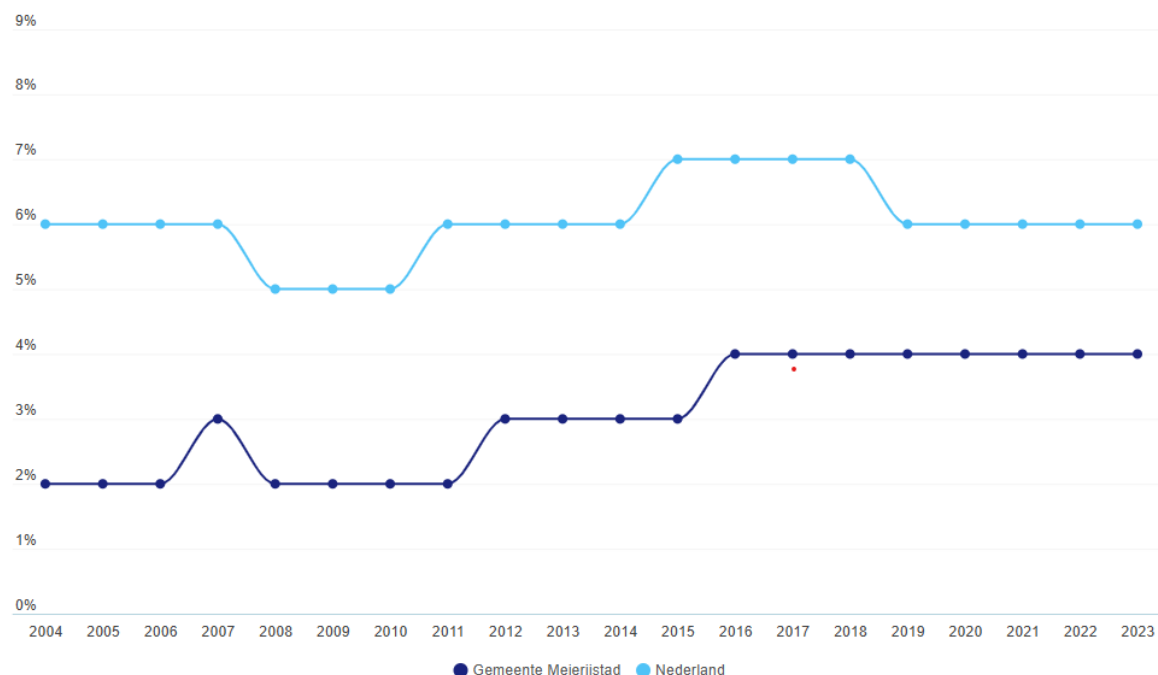
CBS | 2023

Figuur 30 Brabantscan GGD Rondkomen

5.4 Kinderen in een uitkeringsgezin

Het percentage kinderen dat opgroeit in een uitkeringsgezin in Meierijstad is ten opzichte van het landelijke gemiddelde. In alle jaren ligt het percentage in Meierijstad lager dan dat van Nederland. Dit duidt op een relatief gunstigere sociaaleconomische situatie voor gezinnen in Meierijstad. De trend blijft stabiel, zonder grote uitschieters.

Kinderen in uitkeringsgezin - Meierijstad, %

Figuur 31 Waarstaatjegemeente kinderen in de bijstand

* Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.

Conclusies en aanbevelingen

Op het thema Geld valt op te maken dat we positiever scoren ten opzichte van Nederland/middelgrote gemeente. Desondanks is er aandacht voor de diverse thema's en beleidsterreinen en spannen we ons in om de cijfers positief te beïnvloeden.

Hoewel Meierijstad op het thema geld nog steeds gunstiger scoort dan het landelijke gemiddelde en vergelijkbare gemeenten, blijft financiële krapte een actueel en urgent thema. Uit het Verwey-Jonker onderzoek blijkt dat armoede vaak samengaat met problemen op meerdere leefgebieden, en dat de doelgroep breder is dan alleen mensen met een uitkering. Vooral inwoners tussen 18 en 64 jaar ervaren relatief veel financiële druk. Dit vraagt om een integrale aanpak waarin werk, gezondheid, schulden en sociale ondersteuning met elkaar verbonden worden.

Arbeidsmarkt

Hoewel de arbeidsmarkt nog steeds gekenmerkt wordt door krapte, zien we lokaal een toename van het aantal inwoners met een uitkering. Dit vraagt om gerichte ondersteuning voor mensen die extra begeleiding nodig hebben richting werk of maatschappelijke participatie. PIM Werkt speelt hierin een steeds belangrijkere rol. Het initiatief is uitgegroeid tot een breed toegankelijk mobiliteitscentrum waar inwoners terecht kunnen voor werk, ontwikkeling en loopbaanadvies. Ook mensen met een WW-uitkering weten PIM Werkt steeds beter te vinden, wat bijdraagt aan het voorkomen van instroom in de bijstand.

Om deze positieve ontwikkeling vast te houden én verder te versterken, is het van belang om succesvolle initiatieven zoals het loket Geld&Zo, de Armoedeambassadeur en PIM Werkt verder door te ontwikkelen. . Daarnaast benutten we de aanbevelingen uit het Verwey-onderzoek om te komen tot een meer integrale en preventieve aanpak van financiële krapte. Door te blijven investeren in samenwerking, vroegsignalering en toegankelijke ondersteuning, versterken we de veerkracht van inwoners en voorkomen we dat financiële problemen zich verdiepen.

Schuldenproblematiek

De schuldhulpverlening in Meierijstad voldoet aan de landelijke uitgangspunten van het Ministerie van SZW en de Nationale Ombudsman. De gemeente biedt een laagdrempelige en brede toegang tot hulp bij geldzaken, in nauwe samenwerking met de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) 's-Hertogenbosch. Inwoners kunnen terecht voor informatie en advies, stabilisatie, budgetcoaching, budgetbeheer en duurzame financiële dienstverlening.

Tijdens de coronaperiode daalde het aantal aanmeldingen tijdelijk, mede door de landelijke steunmaatregelen en het uitstel van invorderingsacties door schuldeisers. Hierdoor konden betalingsregelingen eenvoudiger worden getroffen. Inmiddels is het aantal hulpvragen weer gestegen. Meierijstad zet actief in op vroegsignalering. In samenwerking met vaste lastenpartners worden betalingsachterstanden vroegtijdig gesignaleerd. Deze aanpak draagt bij aan het voorkomen van problematische schulden. Daarnaast bereiken we via vroegsignalering steeds meer inwoners die eerder onder de radar bleven. Dat leidt wel tot een groter beroep op de gemeentelijke capaciteit van schuldhulpverlening

Ook ondernemers, die door de nasleep van de coronacrisis nog steeds financiële druk ervaren, weten de weg naar ondersteuning beter te vinden. Om hen effectief te helpen, wordt de aanpak voor ondernemers met schulden verder versterkt.

Meierijstad zijn we samen!